

Security Council

Distr.: General
19 June 2008

Päätöslauselma 1820 (2008)

Hyväksytty 19. päivänä kesäkuuta 2008 turvallisuusneuvoston 5916. kokouksessa

Turvallisuusneuvosto

palauttaa mieliin sitoutuneisuutensa jatkaa seuraavien päätöslauselmien täyttää toimeenpanoa: päätöslauselma 1325 (2000), 1612 (2005) ja 1674 (2006) ja viittaa puheenjohtajansa lausuntoihin 31. lokakuuta 2001 (SC/PRST/2001/31), 31. lokakuuta 2002 (SC/PRST/2002/32) 28. lokakuuta 2004 (SC/PRST/2004/40), 27. lokakuuta 2005 (SC/PRST/2005/52), 8. marraskuuta 2006 (SC/PRST/2006/42), 7. maaliskuuta 2007 (SC/PRST/2007/5) ja 24. lokakuuta 2007 (SC/PTST/2007/40);

pitää mielessään YK:n peruskirjan päämäärät ja periaatteet;

palauttaa mieliin vuoden 2005 huippukokouksen päätösasiakirjassa ilmaistun päätöksen poistaa kaikkinaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta, mukaan lukien rankaisemattomuuden lopettaminen ja siviilien, erityisesti naisten ja tyttöjen, suojelun varmistaminen aseellisten konfliktien aikana ja jälkeen, yhtäpitävästi niiden velvoitteiden kanssa, joihin valtiot ovat ryhtyneet kansainvälisen humanitaarisen lainsäädännön ja kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön puitteissa;

viittaa Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman (A/52/231) sitoumuksiin sekä niihin sitoumuksiin, jotka sisältyvät YK:n yleisistunnon 23. erityisistunnon ”Naiset 2000: sukupuolten välistä tasa-arvoa, kehitystä ja rauhaa 21. vuosisadalle” päätösasiakirjaan ja erityisesti niihin sitoumuksiin, jotka käsittelevät seksuaalista väkivaltaa ja naisia aseellisissa konflikteissa:

palauttaa mieliin sopimusvaltioiden velvoitteet kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamisen sopimuksen sekä sen lisäpöytäkirjan osalta, lasten oikeuksien sekä sen lisäpöytäkirjan osalta, ja *kehottaa* niitä valtioita, jotka eivät vielä ole ratifioineet tai liittyneet näihin sopimuksiin, harkitsemaan ratifioimista tai liittymistä;

kiinnittää huomiota siihen, että siviilit muodostavat valtaosan niistä ihmisistä, joihin aseelliset konfliktit vaikuttavat haitallisesti; että seksuaalinen väkivalta kohdistuu erityisesti naisiin ja tyttöihin, mukaan lukien sodankäynnin keinona tapahtuva nöyryyttäminen, dominointi, pelon herättäminen, yhteisön tai etnisen ryhmän jäsenten hajottaminen ja/tai pakkosiirtäminen; sekä siihen, että tällä tavoin harjoitettu seksuaalinen väkivalta saattaa joissakin tapauksissa jatkua vihollisuuksien päättymisen jälkeen;

viittaa siihen, että on tuominut jyrkimmin mahdollisin käsittein kaiken aseellisissa konflikteissa siviileihin kohdistetun seksuaalisen ja muun väkivallan, erityisesti sellaisen, joka kohdistuu naisiin ja lapsiin;

toistaa syvän huolensa siitä, että, huolimatta toistuvasta tuomiostaan aseellisissa konflikteissa naisiin ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa kohtaan, mukaan lukien seksuaalinen väkivalta aseellisissa konflikteissa, ja huolimatta vetoamuksistaan, jotka on kohdennettu konfliktien kaikille osapuolille tällaisten tekojen lopettamiseksi heti, tällaiset teot jatkuvat ja ovat joissakin tilanteissa muuttuneet systemaattisiksi ja laajalle levinneiksi, saavuttaen kauhistuttavia julmuuden tasoja;

viittaa siihen, että Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntöön sekä kansainvälisten ad hoc tuomioistuinten säädöksiin sisältyy joukko seksuaalisen väkivallan rikoksia;

palauttaa mieliin naisten tärkeän roolin konfliktien ehkäisyssä ja ratkaisussa sekä rauhanrakennuksessa ja *painottaa* sen merkitystä, että naiset osallistuvat täydesti ja tasavertaisesti kaikkiin ponnisteluihin rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi, sekä tarvetta vahvistaa naisten roolia konfliktien ehkäisyyn ja ratkaisuun liittyvässä päätöksenteossa;

on syvästi huolissaan myös niistä sitkeistä esteistä ja haasteista naisten osallistumisen ja täyden mukanaolon tiellä ehkäistäessä ja ratkottaessa sellaisia konflikteja, joita ovat synnyttäneet väkivalta, pelottelu ja syrjintä ja jotka heikentävät naisten mahdollisuuksia ja oikeutta osallistua konfliktien jälkeiseen julkiseen elämään, ja tunnustaa sen haitallisen vaikutuksen, joka tällä kaikella on kestävään rauhaan, turvallisuuteen ja sovintoon, mukaan lukien konfliktin jälkeinen rauhanrakennus;

tunnustaa, että valtioilla on perimmäinen vastuu kunnioittaa kansalaistensa ja alueellaan olevien yksilöiden ihmisoikeuksia ja varmistaa niiden toteutuminen siten kuin asiaankuuluva kansainvälinen laki edellyttää;

palauttaa mieliin että aseellisten konfliktien osapuolilla on perimmäinen vastuu ryhtyä uskottaviin toimiin varmistaa konfliktista kärsivien siviilien suojele;

toivottaa tervetulleeksi Yhdistyneiden Kansakuntien järjestelmän sisällä parhaillaan tapahtuvan ponnistelujen koordinoimisen, joka ilmenee alajärjestöjen keskinäisenä aloitteena ”Yhdistyneet Kansakunnat konflikteissa tapahtuvaa seksuaalista väkivaltaa

vastaan”, tavoitteena kasvattaa tietoisuutta seksuaalisesta väkivallasta konflikteissa ja, viime kädessä, lopettaa se,

1. *painottaa*, että seksuaalinen väkivalta, kun sitä käytetään tai siihen valtuutetaan sodankäynnin keinona, joka on kohdennettu siviileihin tai on osa laajalle levinnyttä tai järjestelmällistä hyökkäystä siviiliasukkaita kohtaan, saattaa pahentaa huomattavasti aseellisen konfliktin tilanteita ja estää kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden palauttamisen, *vakuuttaa*, että tehokkaat toimet estää tällaiset seksuaalisen väkivallan teot ja vastata niihin saattavat olla merkittävällä tavalla myötävaikuttamassa kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitoon ja *ilmaisee valmiutensa*, harkitessaan niitä tilanteita, jotka ovat neuvoston asialistalla, käyttää sopivia keinoja, missä mahdollista, laajalle levinneen ja systemaattisen seksuaalisen väkivallan kohtaamiseksi;

2. *vaatii*, että aseellisten konfliktien kaikki osapuolet lopettavat heti kaikki seksuaalisen väkivallan teot, jotka kohdistuvat siviileihin;

3. *vaatii*, että aseellisten konfliktien osapuolet ryhtyvät heti tarvittaviin toimiin suojellakseen siviilejä, mukaan lukien naisia ja tyttöjä, kaikilta seksuaalisen väkivallan muodoilta; toimiin, jotka saattavat sisältää muun muassa tarvittavat sotilaalliset kurinpidolliset toimet ja käskyjen kunnioittamisen periaatteen, joukkojen kouluttamisen siviileihin kohdistuvan kaikkinaisen seksuaalisen väkivallan kategoriseen kieltoon, seksuaalista väkivaltaa ylläpitävien myyttien paljastamisen, ase- ja turvallisuusjoukkojen seulomisen raiskauksiin ja muihin seksuaalisen väkivallan muotoihin aiemmin syyllistyneiden löytämiseksi ja naisten ja lasten evakuoimisen turvaan silloin, kun heitä uhkaa välitön seksuaalisen väkivallan vaara; *pyytää* että pääsihteeri kannustaa sopivissa tilanteissa dialogiin sopivia YK:n virkamiehiä ja konfliktien osapuolia tämän aiheen käsittelemiseksi laajemmassa konfliktinratkaisun kontekstissa, ottaen huomioon, muun muassa, näistä konflikteista kärsivien paikallisten alueiden naisten ilmaisemat kannat;

4. *kiinnittää huomiota* siihen, että raiskaus ja muut seksuaalisen väkivallan muodot saattavat olla sotarikos, rikos ihmisyyttä vastaan tai kansanmurhaan viittaava perustava teko, *painottaa tarvetta* sulkea seksuaalisen väkivallan rikokset armahduskäytäntöjen ulkopuolelle konfliktien ratkaisuprosesseihin liittyvässä kontekstissa ja *kutsuu* jäsenvaltiot noudattamaan velvoitteitaan asettaa syytteeseen henkilöt, jotka ovat syyllistyneet tällaisiin tekoihin, varmistamaan, että kaikki seksuaalisen väkivallan uhrin, erityisesti naiset ja tytöt, ovat yhtäläisesti lain turvaamia ja heillä on tasavertainen pääsy oikeuden piiriin ja *painottaa* sitä, kuinka tärkeää on lopettaa rankaisemattomuus tällaisiin tekoihin syyllistyneiden kohdalla osana kokonaisvaltaista lähestymistapaa rauhaan, oikeudenmukaisuuteen, totuuteen ja kansalliseen sovintoon,

5. *vakuuttaa aikomustaan*, aloittaessaan ja uusiessaan tiettyihin valtioihin kohdentuvia sanktioita, ottaa huomioon kohdennettujen ja porrastettujen keinojen sopivuus sellaisille aseellisten konfliktien osapuolille, jotka raiskaavat ja harjoittavat muita seksuaalisen väkivallan muotoja naisia ja tyttöjä kohtaan aseellisten konfliktien tilanteissa;

6. *pyytää* pääsihteeriä kehittämään ja toteuttamaan, neuvottelemalla turvallisuusneuvoston, rauhanturvayksikön erityiskomitean ja sen työryhmän sekä asiaankuuluvien valtioiden kanssa, sopivia koulutusohjelmia kaikelle sille henkilöstölle, jonka Yhdistyneet Kansakunnat lähettää turvallisuusneuvoston valtuuttamien missioiden kontekstissa, jotta henkilöstöön kuuluvat osaisivat estää, tunnistaa ja vastata paremmin siviileihin kohdistuvaan seksuaaliseen väkivaltaan ja muihin väkivallan muotoihin;

7. *pyytää* pääsihteeriä jatkamaan ja vahvistamaan ponnisteluja nollatoleranssin politiikan toimeenpanoksi seksuaalisen riiston ja hyväksikäytön kohdalla Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaoperaatioissa; *kehottaa* joukkoja ja poliiseja lähettäviä maita ryhtymään sopiviin ehkäiseviin toimiin, mukaan lukien ennen missioon lähtöä ja draamakoulutuksella annettava tietoisuuden lisääminen, ja muihin toimiin vastuun varmistamiseksi tapauksissa, joissa näiden maiden henkilöstö on syyllistynyt tällaiseen käytökseen;

8. *kehottaa* joukkoja lähettäviä maita harkitsemaan, pääsihteerin kanssa neuvotellen, toimia, joihin ne voisivat ryhtyä nostaakseen YK:n rauhanturvaoperaatioissa palvelevan henkilöstönsä tietoisuutta ja kykyä reagoida suojellakseen siviilejä, mukaan lukien naisia ja lapsia, ja estääkseen naisiin ja tyttöihin kohdistuvaa väkivaltaa konfliktitilanteissa ja konfliktien jälkeen, mukaan lukien, milloin suinkin mahdollista, prosentuaalisesti suuremman naisrauhanturvaajien ja -poliisien määrän lähettäminen;

9. *pyytää* pääsihteeriä kehittämään tehokkaita ohjeistuksia ja strategioita edistääkseen kulloistenkin YK:n rauhanturvajoukkojen kykyä, yhdenmukaisesti näiden mandaattien kanssa, suojella siviilejä, mukaan lukien naisia ja lapsia, kaikkinaiselta seksuaaliselta väkivallalta, ja sisällyttämään neuvostolle kirjoittamiinsa raportteihin, jotka käsittelevät konfliktitilanteita, järjestelmällisesti havaintonsa, jotka koskevat naisten ja lasten suojelua, sekä suosituksensa tässä suhteessa;

10. *pyytää* pääsihteeriä ja asiaa käsitteleviä Yhdistyneiden Kansakuntien järjestöjä, muun muassa, neuvottelemalla naisten ja naisten johtamien järjestöjen kanssa sopivalla tavalla kehittämään tehokkaita keinoja tarjota naisille ja lapsille suojaa väkivallalta, erityisesti seksuaaliselta väkivallalta, YK:n ylläpitämissä leireissä ja niiden lähettyvillä pakolaisille ja maan sisällä kotiseudultaan paenneille, sekä kaikissa YK:n avustamissa aseistariisun, joukkojen kotiuttamisen ja uudelleen sijoittamisen prosesseissa ja oikeus- ja turvallisuussektorin uudistuspyrkimyksissä;

11. *painottaa* sitä tärkeää roolia, joka rauhanrakennuskomissiolla voi olla sisällyttämällä, missä sopivaa, neuvoihinsa ja suosituksiinsa konfliktinjälkeistä rauhanrakennusta varten tapoja käsitellä sellaista seksuaalista väkivaltaa, jota on harjoitettu aseellisen konfliktin aikana ja sen jälkeen, ja varmistamalla osana laajempaa lähestymistapaansa gender-kysymyksiin, että naisjärjestöjen kanssa käydään neuvotteluja ja niillä on toimiva edustus komission maakohtaisissa kokoonpanoissa;

12. *kehottaa* pääsihteeriä ja hänen erityisedustajiaan kutsumaan naisia osallistumaan keskusteluihin, joiden tavoitteena on konfliktien esto ja ratkaisu, rauhan ja turvallisuuden

ylläpito sekä konfliktin jälkeinen rauhanrakennus ja kannustaa kaikkia sellaisten keskustelujen osapuolia mahdollistamaan naisten täysimääräinen osallistuminen kaikilla päätöksenteon tasoilla:

13. *kehottaa* kaikkia osapuolia, joita asia koskee, mukaan lukien jäsenvaltiot, Yhdistyneiden Kansakuntien alaiset järjestöt ja taloudelliset instituutiot, tukemaan ja vahvistamaan kansallisten instituutioiden, erityisesti oikeus- ja terveydenhoitojärjestelmien ja paikallisten kansalaisjärjestöjen verkostojen, kykyä tarjota kestävää apua seksuaalisen väkivallan uhreille konflikti- ja konfliktien jälkeisissä tilanteissa.

14. *kehottaa* sopivia alueellisia ja erityisesti paikallisia elimiä harkitsemaan sellaisten poliitikoiden ja toimien kehittämistä ja toteuttamista, jotka hyödyttävät naisia ja tyttöjä, jotka ovat joutuneet seksuaalisen väkivallan uhreiksi aseellisessa konfliktissa;

15. *pyytää myös*, että pääsihteeri jättää neuvostolle raportin 30. kesäkuuta 2009 mennessä siitä, kuinka tämä päätöslauselma on pantu toimeen neuvoston asialistalla olevien tilanteiden kontekstissa, käyttäen informaatiota saatavilla olevista Yhdistyneiden Kansakuntien lähteistä, mukaan lukien maatyöryhmät, rauhanturvaoperaatiot ja muu Yhdistyneiden Kansakuntien henkilökunta; informaatioita, johon saattaa kuulua muuan muassa: tieto sellaisista aseellisen konfliktin tilanteista, joissa seksuaalista väkivaltaa on käytetty laajasti ja järjestelmällisesti siviilejä kohtaan; analyysi aseellisten konfliktien tilanteissa käytetyn seksuaalisen väkivallan yleisyydestä ja muodoista; ehdotukset strategioiksi minimoida naisten ja tyttöjen altistuminen sellaiselle väkivallalle; edistymisen mittaaminen seksuaalisen väkivallan estämisessä ja käsittelemisessä; Yhdistyneiden Kansakuntien kentällä toimivien kumppanien sopivat panostukset; tieto pääsihteerin suunnitelmista mahdollistaa ajankohtaisen, objektiivisen, tarkan ja luotettavan tiedon keruu siitä, kuinka seksuaalista väkivaltaa käytetään aseellisen konfliktin tilanteissa, myös sovittamalla paremmin yhteen YK:n toimet ruohonjuuritasolla ja päämajassa ja informaatio niistä toimista, joita aseellisten konfliktien osapuolet ovat suorittaneet toteuttaakseen velvoitteitaan siten, kuin ne on kuvattu tässä päätöslauselmassa, erityisesti lopettamalla heti ja kokonaan kaiken seksuaalisen väkivallan harjoittaminen ja ryhtymällä sopiviin toimiin naisten ja tyttöjen suojelemiseksi kaikkinaiselta seksuaaliselta väkivallalta;

16. *päättää* seurata aktiivisesti asian kehittymistä.
